

WANDELROUTE REEUWIJKSE HOUT | ZUID-HOLLAND

Tussen Reeuwijk en Driebruggen liggen vele groene kilometers, nog eens opgeleukt met bruggetjes en overstapjes. Hoe vredig je er nu ook wandelt, eeuwen terug was de spanning hier te snijden. Oprukkende Franse troepen konden alleen worden tegengehouden door het gebied onder water te zetten.

INFORMATIE WANDELROUTE REEUWIJKSE HOUT

Lengte: 18,1 km

Start/eindpunt: TOP Reeuwijkse Hout, Reeuwijkse Houtwal, Reeuwijk, toproutenetwerk.nl/alle-tops/reeuwijksehout.html (bij Restaurant Mercatu, Verlengde Breevaart 4, 2811 LR Reeuwijk).

Markering: Wandelnetwerk: genummerde knooppunten en rode pijlen.

OV: Bus 178 vanuit Bodegraven, halte Oud Reeuwijkseweg, dan ca. 13 min. lopen naar de start.

Horeca: Bij de start: Restaurant Mercatu, Verlengde Breevaart 4, 2811 LR Reeuwijk, mercatu.nl. Driebruggen: Café Custwijk, Laageind 1, 3465 KT Driebruggen, cafecustwijk.nl.

ROUTEBSCHRIJVING WANDELROUTE REEUWIJKSE HOUT

A t/m (..) verwijst naar het punt op de route waar je je bevindt > zie hiervoor de ANWB-wandelgids.

[1] t/m [...] verwijst naar een 'weetje' > zie onderaan de routebeschrijving.

LA = linksaf; RA = rechtsaf; RD = rechtdoor; ri = richting.

A/Start = Rechts van Restaurant Mercatu (gezicht naar ingang) bij lange groene 'rietspriet': TOP Reeuwijkse Hout. Bij kp21 kies ri kp85. Bij kp85 RA ri 68, grindpad. Na 70 m LA/RA over fietspad, volg rode netwerkpijlen, langs clubhuis WSCR. Op splitsing met nummerloos routepaaltje volg RD, pad langs water. Je loopt op dijkje, tussen sloten door. Einde grindpad RA, langs slagboom. Overzijde brug LA, rode pijl, smal asfaltpaadje (Zoetendijk) langs sloot en plas **[1]**.

B = Einde Zoetendijk LA, witte ophaalbrug over, Hortemansdijk. Na 20 m paadje links van de weg, door het groen **[2]**.

Einde bijenpaadje, overzijde ophaalbrug, staat kp16. Ga RD ri kp11, Nieuwenbroeksedijk. Aan het einde op driesprong met kp11 RA ri kp27.

*Tip: de route inkorten? Ga bij kp11 LA en je wandelt verderop over de Kippenkade **[3]** via kp15 naar kp57 **[4]**. Vervolg daarna de routebeschrijving bij ** onder **F**.*

Bij kp27 LA ri kp13, recht op de Oukoopse Molen **[5]** af. Hekje door, langs woning en dan de Prinsendijk op naar de molen.

C = Op dijk (kp13 kan ontbreken) RA (ri kp59), graspad langs de Put van Kruyt **[6]**. Volg alsmaar de grasdijk, verderop via hek met overstapje, steeds langs het water van de Enkele Wiericke **[7]**. Bij kp59 RD ri kp89, grasdijk om polder Lange Weide **[8]**.

Einde dijkpad, overstapje, en je komt bij kp89. GA LA ri kp79, over sloot. Overzijde bij kp79 LA ri kp75. Na 280 m (waar dijkpad LA buigt): ga RA, rode pijl, van dijk af, langs informatiebord. Je komt bij kp75.

D = Bij kp75 RD ri kp18, asfaltweg, Hogebrug. Na enkele huizen bij geel-rood-geel paaltje, vervolg op dijk links van de weg. Hekje door. Dijk buigt verderop linksaf langs Dubbele Wiericke **[9]**, nog twee hekjes door.

Bij kp18 RD (blauwe pijl op oranje) ri kp78. Bij einde tegelpad verderop klinkerpad achterlangs woningen Driebruggen.

E = Einde klinkerpad (kp78 kan ontbreken) LA Langewoudsebrug over, Kerkweg door Driebruggen. Einde RD via zebra de weg (Hoogeind) oversteken en RD Wierickepad op, fietspad ri Reeuwijk/Gouda, links van restaurant Custwyc. Je wandelt Driebruggen uit over fietspad. Na 900 m passeer je bijzondere uitzichttoren **[10]**. Na uitzichttoren, overzijde brug, kom je bij kp51.

F = Bij kp51 RA ri kp57, overstapje, graspad op. ** Bij kp57 volg ri kp35, dan LA ri kp37, Gravekoopsedijk. Op driesprong met kp37 volg ri kp81, asfaltweggetje, maakt haakse bocht LA. Op driesprong RD (rode pijl).

G = Bij tweede bordje 'Verboden voor Honden' (links in berm) kun je kiezen:
via Reeuwijkse Hout, bospaadjes met vlonderbruggetjes (5,5 km): vervolg pad naar kp81. Vervolgens keer je via kp25 en kp42 terug naar kp21 (eindpunt).
via strandje Reeuwijkse Plas (500 m): sla LA, paadje door struiken en wandel langs de plas terug naar kp21 (eindpunt).

WEETJES WANDELROUTE REEUWIJKSE HOUT

[1] Dertien Reeuwijkse Plassen

Geen malsgroene lap grond in Nederland die geen turfverleden heeft. Was er geen beter brandbaar spul dan die natte stroken veen? Natuurlijk wel, hout! Maar in de Gouden Eeuw groeiden onze steden, de bedrijvigheid nam een vlucht en de houtvoorraad van Holland (= houtland) raakte op. Maar ook turf (gedroogd veen) bleek een prima brandstof; de veengrond rond Reeuwijk ging op de schop. In de 18e eeuw werkten honderden baggermannen en veenmeiden zich een slag in de rondte en leverden de turf voor bierbrouwerijen, blekerijen en pijpenfabrieken. Zo zijn uiteindelijk de dertien Reeuwijkse Plassen ontstaan. Meer weten? Stap dan eens binnen bij het Reeuwijks Streekmuseum (bij de start net buiten de route, Oudeweg 3, streekmuseumreeuwijk.nl)

[2] In het riet ... zie je me niet

Je voortbewegen over die drassige bodem is en was een workout. Net als dat vroeger gebeurde, is hier op de kletsnatte grond tussen het riet een schelpenpad aangelegd op een ondergrond van wilgentenen. Lekker licht en toch stevig. En zo kun je de bloemen en insecten van dichtbij bewonderen. Maar of de grote karekiet het ook fijn vindt ...? Die heeft stevig riet nodig om zijn nest in te bouwen. Wel fijn voor deze luidruchtige zanger – krrr krrr kiet kiet - dat er sloten zijn gegraven en bomen zijn gekapt: zo komt er meer ruimte voor riet.

[3] Geen kippen maar karekieten ...

De Kippenkade is een smalle kade die naar links en rechts uitkijkt op polders vol weide- en moerasvogels. Die polders zijn een belangrijke schakel in het Europese Natura 2000-netwerk. Samen met Polder Oukoop vormen ze de ecologische verbinding met de Reeuwijkse en de Nieuwkoopse Plassen. Een nieuw 'wetland' dat riet- en moerasvogels als roerdomp en karekiet aantrekt.

[4] ... en een verdwenen kistje

Aan de Oukoopsedijk 8 staat de oude boerderij Wiltenburg. De tekst op het wapen - 'Quam parva, nulli cedo' ('Al ben ik klein, ik wijk voor niets') - maakt nieuwsgierig. Een van de eigenaren van de eeuwenoude boerderij (ca. 1637) had het hoog in zijn bol: hij benoemde hoeve en land tot 'hoge heerlijkheid', liet er recht spreken en huwelijken sluiten. Een volgende eigenaar, Butter, weigerde zelfs belasting te betalen en wilde van Wiltenburg een onafhankelijk vrijstaatje maken. De basis voor de hoogmoedige plannen waren enkele documenten, opgeborgen in een kistje. En dat kistje ... is zoekgeraakt.

[5] Oukoope Molen, markant en maalvaardig

Al van ver staat hij te lonken, deze wipwatermolen aan de Prinsendijk. Het markante bouwwerk - donkergroene bovenhuis, rietgedekte onderkant - heeft vanaf 1609 polder Negenviertel drooggemalen. Het wiekenkruis kan met het kruiwad naar de wind worden gedraaid. De vlucht van de wieken (de afstand tussen de uiteinden van twee wieken) is ruim 23 meter.

[6] Langzaam uit de put

Naar rechts kijk je uit over de Put van Kruyt, een particulier natuurgebiedje dat als Natura 2000-gebied de status van moerasreservaat heeft. Er kwamen voorheen allerlei vogelsoorten, van woudaap, grote karekiet en snor tot roerdomp, watersnip en visdief. Tot vijftig jaar terug kon je hier zelfs de visotter spotten. Overmatige bemesting en graafwerk van de muskusrat ondermijnden de gezondheid van de Put en nu zijn het vooral ganzen die er neerstrijken. Toch is er optimisme. Een 'kuurtje' van twintig jaar terug – afplaggen van het grasland, aanplant van riet, herstel van de oevers - brengt langzaam het oude, gevarieerde leven in de Put terug.

[7] Enkele en Dubbele Wiericke

De acht kilometer lange Enkele Wiericke is net als de Dubbele Wiericke, haar oostelijker gelegen zusje, een oude afwateringsloot. Beide maakten ook deel uit van de Oude Hollandse Waterlinie: het land tussen de beide Wiericken kon kniehoog onder water worden gezet – handig om de vijand buiten de Hollandse Republiek te houden, zoals de legers van Lodewijk XIV in 1672. Nergens was de inundatiestrook van de waterlinie zo smal als hier - 1,5 km - en dat maakte de linie kwetsbaar. Daarom werd de kade langs de Enkele Wiericke op bevel van Prins Willem III van Oranje opgehoogd tot een dijk; vandaar de naam Prinsendijk. De waterlinie werd nog verder versterkt, maar raakte later in verval. Zwarte bladzijde in de geschiedenis was 16 januari 1794, toen troepen van Napoleon binnentrokken over de watervlakte die toen - zwak puntje in het waterlinieplan - bevroren was.

[8] Onderwaterdrainage Polder Lange Weide

In de afgelopen eeuwen is de veenbodem van deze polder wel vier meter gedaald door ontwatering. Een proces dat nog steeds doorgaat, met een kleine centimeter per jaar. Om de boeren te helpen wordt de daling van de veenbodem vertraagd door onderwaterdrainage. Circa 20 centimeter onder het slootpeil liggen infiltratiebuizen (totaal 450 km) die de bodemdaling al met 45% hebben afgeremd. Bijkomende voordelen: nat veen beperkt de CO2-uitstoot én de waterkwaliteit verbetert door beperktere veenafbraak.

[9] Gevaarlijk graafwerk

Langs beide Wiericken wandel je over dijken. Om die stevig en veilig te houden is er in de dijken een houten schot aangebracht: zo wordt voorkomen dat de muskusrat dwars door de dijk gangen gaat graven. Bij al zijn graafwerk verzet een muskusrat maar liefst dertien kruiwagens grond per jaar.

[10] Mooie eyecatcher

De Wierickewachter is in 2017 gebouwd als afsluiting van werkzaamheden aan de dijk: die is versterkt, er is een sloot gegraven met natuurvriendelijke oevers en de bodem is gereinigd. De afgezaagde stammen van drie hoge populieren waarop houten aalscholvers meekijken over de polder zijn een mooie eyecatcher.